

Devlet Memurlarının Talepleri Nelerdir?

Kısaca “**Toplumsal Beklentiler**” adıyla bilinen ve aslında yıllardır çözülmesi istenen, birçoğu kronikleşmiş talep ve mağduriyetlerimiz var. Ne yazık ki Yüce Meclisimiz tatil yapmaktan, ne kadar faydalı ve gerekli olduğu belirsiz devlet anlaşmalarını (Filistin vatandaşlarının Türkiye’de, Türk Vatandaşlarının Filistin’de ehliyetlerinin geçerli sayılması gibi!) tartışmaktan, toplumsal beklentileri konuşmaya bir türlü fırsat bulamıyor!

Gittikçe kabaran toplumsal beklentileri gruplara ayırarak derlemeye karar verdiğim yazı serisinin ilkinde, Devlet Memurlarının sorun ve taleplerini yazmaya çalışacağım. Ne kadar gayret etsem de mutlaka eksikler de çıkacaktır. Onları da yorumlama eklemeleri dileğiyle değerli okuyucularımın anlayışına bırakıyorum.

Devlet memurları arasında en fazla mağdur edilen grup, Yardımcı Hizmetler Sınıfıdır. Aidat tahsildarı, atama kulisçisi, lüks yaşama özentili sendika ağalarının kendi sözleşme ve belgelerini dahi unutarak mağduriyetlerini sürdürdüğü, kompleksli kamu amirlerinin yönetimde tahakküm şehvetlerini söndürdüğü, bütün kalite kriterlerine aykırı olmasına rağmen ısrarla sürdürüldüğü bir garip sınıftır yardımcı hizmetler. Yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılarak mensuplarının eğitimlerine uygun genel idari ve teknik hizmetlere aktarılmasını istiyorlar ve haklılar da! Taşerondan sözleşmeli işçiliğine geçen kardeşlerimizden de düşük maaşları alan, emeklilikte en çok sefil edilenlerden olduklarını da söylemeye gerek yoktur sanırım.

Devlet memurlarının tamamını ilgilendiren büyük bir sorun da emekliliğe yansıtılmayan maaş ve aylık gelir kısımlarıdır. Özellikle geçen yıl kanuna karşı muhalefet edilerek 375. KHK’ya eklenen geçici 40. maddesi ile sadece çalışan memurlara seyyanen zam yapılması tam bir haksızlık, zulüm, ekonomik ve sosyal bir faciadır! Bu garabet yüzünden zincirleme sorunlar çıkmıştır! Emekli memurlar şimdi 14.500 TL olan fark yüzünden sefil olmaktadır. Maaş bağlanma oranlarını yüzde 40 civarına düşüren bu uygulama sonucu artık devlet memurları emekli olmayı asla düşünmemektedir. Kamu kurumları 65 yaşına kadar zorla çalışan, mutsuz ve verimsiz personelle dolmaktadır. Artık devletin yaş ortalaması hızla

yükselecektir. Memurlar emekli olmadığı için gençlerimiz de kamuda boş kadro bulup atanamıyorlar. Bu haksız ve vicdansız uyanıklığın millete maliyetini gören yok mu? Memurların maaşlarına çeşitli isimlerle eklenen sabit gelirlerin mutlaka emekliliğe yansıtılması gerekir. Değişken olanlarda ise bir oranlama sistemine geçilmelidir.

Sözleşmeli veya kadrolu memurların, gerek normal kurumlarda, gerekse üniversite ve belediyeler gibi özerk kuruluşlarda en çok maruz kaldığı sıkıntılardan birisi de eş durumu sorunu ve aile birleşimi engelidir. Suiistimal edenlere ağır yaptırım ve önlemler eşliğinde, aile birleşimi kolaylığı sağlanmadığı sürece devletin aile hassasiyeti kağıt üzerinde kalmaktadır. Şu anda çoluk çocuk ayrı şekilde yaşamaya veya artık dayanamayıp boşanmaya zorlanan binlerce memur ailesi bulunmaktadır. Aile dostu politikalar gerçek icraatlar ile gösterilmelidir!

Devlet memurlarının, EYT düzenlemesi sonrası mağdur edildiği diğer bir konu da askerlik ve eğitim borçlanmasıdır. SSK ve Bağ-Kur sigortalıları işe giriş öncesi askerlik için borçlanarak, askerlik kadar süreyi geriye çekebilirken, bu haktan Devlet Memurları SGK'nın keyfi yorumuyla mahrum bırakılmıştır. Diğer dönem astsubaylar sivil okul borçlanmasından yararlanabilirken, 2000-2002 arası dönemlerdeki astsubaylar da tuhaf bir şekilde bu haktan faydalandırılmamıştır. Memurların, askerlik ve sivil eğitim borçlanma sorunları çözümlenmelidir.

Kurumlar arası yatay geçişle kariyer değişikliği imkanı 657 sayılı devlet memurları kanununda yer almasına rağmen, Milli Eğitim Bakanlığının 12 yıl önce yayınladığı bir yönetmelikle bu hakkın kullanımı iptal edilmiştir. Kanuna aykırı düşen bu yönetmelik 12 yıldır yürürlüktedir. Öğretmenlik eğitimi almış ve zaten memur kadrolu liyakatli öğretmenler varken çocuklarımızın öğretmensiz bırakılması, ücretli öğretmenlik vb. geçici çözümlere gidilmesi, iyi niyet ve başarılı yönetim anlayışıyla izah edilemez. Bu sorun giderilerek tekrar ilk atamalarda yüzde 3 oranında memur öğretmenlere yatay geçiş yolu açılmalıdır.

Türkiye'de çalışacak yabancı mimar ve mühendisler için en az asgari ücretin 4 katı maaş ödenme şartı bulunmaktadır. Ne yazık ki bu oran memur kadrosunda çalışan yerli mimar ve mühendislerimiz için çok görülmektedir. Milyonlarca insanın hayatını etkileyen iş ve projelere imza atan memur kadrolu mimar ve mühendislerin, çok düşük maaşlara mahkum edilmesi çok yönlü tehlike ve sıkıntı kaynağıdır. Nitelikli personelin devletten uzaklaşması, yolsuzluk gibi istenmeyen olaylara zemin kurması, kalite ve verimliliğin düşmesi gibi sorunlar sıraya girmektedir. Mimar ve Mühendisler ile yakın grupta sayılan hakim-doktor kadrolu memurlar arasındaki gelir farkı yıllar içinde uçuruma dönmüştür. Bu haksızlıkların giderilmesi gerekir.

3600 ek göstergenin verilmesinde eksik kalan ve vaatler yapıldığı halde unutulmuş lisans mezunu devlet memurları ile emeklilerinin geciken hakları verilmelidir. Aynı şekilde fiilen yöneticilik yetki ve sorumluluklarını üstlenen ama ek gösterge ve ek ödeme gibi konularda düz memur muamelesi yapılan kamu şeflerinin de bozulan ekonomik yapıları düzeltilmelidir.

Bazı bakanlıklarda meslekler arası ayrımcılık açısından anormal derecelerde sorunlar yaşanmaktadır. Örneğin Sağlık Bakanlığındaki yönetim makamlarının yüzde 95'i sadece hekimler tarafından doldurulmuştur. 39 sağlık branşının temsilcileri sayı ve görevlerine uygun hakkaniyetle temsil makamı bulamamaktadır. Bunun adı hegemonyadır. Aynı şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinde de subaylar ve astsubaylar arasındaki ayrımcılıklar göz ardı edilemez boyutlara ulaşmıştır. İnfaz Koruma Memurları fiilen hayati risk taşıyan tehlikeli ve yıpratıcı bir görev yaparken genel idari hizmetler sınıfında tutularak mağdur edilmektedir. Kısacası bakanlıklarda olması beklenen meslekler arası hiyerarşi ve hakkaniyet, yerini ayrımcılık ve zulüm boyutlarına bırakmıştır. Bunların düzeltilmesi istenmektedir.

Kurum yöneticilerinin keyfi tasarrufu ve bazı memurların asli işinden kaçınması sonucu yaşanan bir

durum da memurların kendi kadro ve görevinde olmayan işleri yapmasıdır. Bazen zorunluluk nedeni olsa da genelde gönüllü bir görevlendirme olduğu bilinmektedir. Bu yüzden asli işini yapamayan memur ve memur adayları da çoktur. Bakanlıkların bu konuya göz yumması ve desteklemesi nedeniyle sağlık yöneticisi, laborant, optisyen, İİBF mezunları gibi çok sayıda meslek mezunları kendi kadrolarında iş bulmakta zorlanmaktadır. Ayrıca yüksek puanlarla gelerek 4001 kodu kolaylığından yararlanan farklı meslek mezunları, kapağı devlete atabilmek için yapmayacakları işlere başvurmaktadır. İşe başlayınca yeniden atama için fırsat kollamakta ve ilk imkan bulduğunda bırakıp gitmektedir. Bu kişiler yüzünden işgal ettikleri kadrolar yanmakta, hem kamu kurumu hem de asıl branş mezunları mağdur olmaktadır. Bu tür etik olmayan zararlı memur yöntemlerine karşı tedbir alınmalıdır.

Yakın zamanda FETÖ vb. iltisaklı yöneticilerin kasıtlı işleri, bir kısmı haksız bir kısmı haklı da olsa verilen disiplin cezaları nedeniyle sicili bozulan memurlar da vardır. Çeşitli af ve düzenlemelerin konuşulduğu bugünlerde memurlara sicil affı da beklentiler arasındadır.

Bildiğim ve duyduğum memur sorunları ve beklentileri bunlardır. Meclis ve Hükümetin değerlendirerek çözmesi dileğiyle bilgi ve dikkatinize sunarım.

Memurların Durumu Devletimize Yakışıyor mu?

Emeklilikte yaşa takılanların, yaşla ilgili mağduriyetlerini önemli ölçüde kaldıran 7438 sayılı kanun Mart 2023'de yürürlüğe girdi. Doğal olarak hazırda bekleyen 2 milyona yakın vatandaşımız Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) hemen başvuruda bulundu. Büyük bir yığılma, işgücüne orantısız talep ve huzursuz sesler yükseldi. Şimdiye kadar dikkatleri çekmeyen memur sorunları SGK özelinde mercek altında belirdi.

SGK'nın yüzde 50 norm kadro eksiğiyle çalışması, KPSS atamalarında kendi branşında bekleyen mezunların yok sayılması, 4001 kodu yüzünden gelerek pervasızca kadro yakan fırsatçıların istismar

alanına dönüşmesi, memurların neredeyse asgari ücret seviyesine inen taban maaşları ve düşük mesai ücretlerinin hoşnutsuzluğu, aynı kurumda çalışan işçi kadrolu personel ile aralarındaki görev/ücret uygunsuzluğu, 666 sayılı KHK sonrası azaltılan haklarının geçmeyen acısı ve buna benzer daha nice ayrıntılı sıkıntılar var.

Bu yazımda SGK dışında diğer kamu personelinin de yüzleştiği sorunlara dikkat çekmek istiyorum.

En başta maaş sorununu dile getirmek lazım. Çok değil bundan 8 yıl önce 2015'de vasıfsız işçiler için ödenecek en düşük maaş yani Asgari Ücret 1.000,54 TL iken ortalama memur maaşı 2.407 TL idi. Yani 2,41 kat fazlasıydı. 2023 yılına geldiğimizde 8.506 TL'ye yükselen asgari ücret karşısında, memur maaş ortalamasının 11.848'de kaldığını ve aradaki farkın da 1,39'a kadar gerilediğini görüyoruz. Bu rakamlar bize bütün memurların alım güçlerinin gerilediğini, eğitim ve deneyimle kazandıkları, KPSS gibi zor sınavlardan güçlükle seçilerek geldikleri kadroların emek değerinin iyice düştüğünü gösteriyor! Kaldı ki Yardımcı Hizmetler Sınıfı gibi memurların durumları daha da fena facia halini aldı! Önceden taşeron şirket işçisi olarak çalışan bazı kardeşlerimiz 2018'den itibaren kadrolu Sürekli İşçi olmaya başladığında ve İş-Kur üzerinden yenileri atandıklarında kazandıkları hak ve maaşlar, YHS grubu memurları çoktan geldi geçti! Kamu kurumlarında ekonomik ve psikolojik dengesizlikler yaygınlaştı. İş huzuru bozuldu.

Memur maaşlarının ülke genelinde düşmesi aynı şekilde emeklilerin de geçim sıkıntısı yaşamasına neden oldu. Asgari ücretten düşük emekli maaşı alan büyüklerimiz var! Asgari ücretlerde yapılan zamlara ve piyasada tırmanışa geçen fiyatlara bakılınca, bu yılın başında memur ve emekliler için yapılan yüzde 30'luk zammın etkisi saman alevi gibi kısa ve cılız kaldı! Hükümetin bütün çağrılara rağmen memur ve emeklilerini sefaletle itmesi anlaşılır bir durum değildir. TÜİK makyajlı enflasyon verilerinin bile saklayamadığı bir gerçekle karşı karşıyayız! Kamu harçları ve vergilere gelen yüzde yüzün üzerindeki zamlar da bu gerçeğin ispatıdır. Zorunlu araç ve asansör muayene ücretlerine yapılan fahiş zamlar bile dikkate alındığında gerçek durum sansürsüz görülebilecektir.

İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerin dışında, şimdilerde deprem bölgesindeki kentlerde tırmanışa geçen ev kiralari da yaşanabilir olmaktan çıkmıştır. Asgari ücretin üzerine çıkan kiralar karşısında Hükümet yetkililerinin altı boş tembih ve ayıplama ifadelerinin dışında bir gelişme veya önlem alınmamış, insanlar açgözlü piyasa fırsatçılarının olmayan insafına terk edilmiştir! Büyükşehirler memurlar için adeta sürgün yerine dönmüştür. Üst makamlara verilen büyükşehir gösterge farkları daha yüksek oranlarda alt seviye memurlar için de mutlaka verilmelidir.

Aynı kurumda aynı işi yapan ama unvanı karmaşık, maaşları dengesiz kamu personeli bulunmaktadır. Ayrıca devletin bizzat kendi çıkardığı mevzuatın arkasından dolanırçasına meşrulaştırarak yaygınlaştırdığı, hakka ve hukuka uymayan, mensuplarını mağdur eden, mesleki değer ve haysiyetlerini yok eden ücretli öğretmen/ekdersli meslek elemanı/fahri hoca/usta öğretici/EYS antrenörü gibi kadrosuz köleden beter, izin hakları verilmeyerek sefil edilen, emeklilik hakları eksiltelen, kısaca ücretli denilen kamu adına yüz karasına dönen personel grubu da vardır!

Düşünebiliyor musunuz? Öyle kamu personelimiz var ki; Öğretmen unvanı verip derslere sokuyoruz ama öğretmen kimliği vermeyip öğretmenevinden hizmet almasını bile yasaklıyoruz! Depremden zarar gören öğretmen listelerine adlarını yazmıyoruz ama terörden şehit olunca okullarımıza isimlerini veriyoruz! Meslek öğretirken Usta Öğreticilere Hocam Allah razı olsun diyoruz ama özlük haklarına gelince siz kimsiniz diyoruz! Kur'an öğretmesi için çocuklarımızı Fahri Hocalara emanet ediyoruz ama meşru kadrolarını vermekten ısrarla imtina ediyoruz. Aile Bakanlığındaki hemen her işte kadın-erkek meslek uzmanlarını çok düşük ekders ücreti tabanlı maaşla çalıştırıyoruz, halkımıza aile desteği vermelerini istiyoruz ama kendi aileleri için ölüm, hastalık, doğum, süt gibi izinleri vermiyoruz! Aralarında Milli sporcularımız da bulunan, gençlerimizi sporla tanıştıran EYS Antrenörlerimizi tepe tepe kullanıyor ama en basit kadro ve özlük haklarından mahrum bırakıyoruz!

Bir kısım taşeron personelimiz de var ki durumları yedi düvel destan olur! Taşerona kadro denilerek ilan edilen ama ne yazık ki Belediye Şirketlerinde sahipsiz işçi kalan kardeşlerimiz var. Kadrosuz işçilere kıyafet verilerek yasalara aykırı şekilde çakma İtfaiye, çakma Zabıta gibi çalıştırılan, görevde şehit olduklarında düz ölü sayılan dertli taşeronlarımızdır onlar. 1000 yıllık sağlıkçıları bile mesleğinden koparıp ASM Grup Elemanı ucubesine çeviren tuhaf uygulamalarımız var! Taşeron derdinin girmediği kurum neredeyse yok gibi.

Güvenlik kuvvetlerimiz arasında mağdur kalan, kendilerini yeterince ifade edemedikleri için göz ardı edilen kahraman Güvenlik Korucularımız ve Uzman Çavuşlarımız var mesela. Onların durumunu da ayrı yazılarda işleyeceğim kısmetse.

Özetle söylemek gerekirse, kamuda çalışan ücretli, taşeron, memur tüm personelin kapsamlı bir reform ile standart hale getirilmesi, maaş seviyelerinin eğitim, deneyim, liyakat ve hiyerarşik düzene göre yeniden yapılandırılması, çalışan memurların ve emeklilerin asgari ücret karşısında eriyen maaşlarının acilen iyileştirilmesi gereklidir. Devlet kendi personelinin hakkına riayet etmez ve koruyamazsa halkından ne kadarını bekleyebilir?